

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ
DEPARTAMENT PODRĘCZNIKÓW, PROGRAMÓW I INNOWACJI

Warszawa, 26 listopada 2020 r.

DPPI-WPPiP.053.17.2020.MS

Sz. P.
Zygmunt Puchalski
Prezes Społecznego Towarzystwa Oświatowego

Szanowny Pani Prezesie,
uprzejmie przedstawiam stanowisko oraz informacje odnoszące się do wymienionych w piśmie z 22 października br. zagadnień dotyczących sytuacji w szkołach – w związku z epidemią koronawirusa.

Ad 1.

Nowelizacja w sierpniu br. rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach¹ określiła zakres kompetencji dyrektora, organu prowadzącego i służb sanitarnych dotyczący zawieszenia zajęć na czas oznaczony. Dyrektor szkoły został wsparty wiedzą i doświadczeniem zarówno organu prowadzącego, jak i inspekcji sanitarnej. Proces decyzyjny oparty został o trzy filary: aktualną wiedzę dyrektora z zakresu profilaktyki zdrowia uczniów i nauczycieli oraz ich indywidualnej sytuacji, możliwości organu prowadzącego w zakresie organizacji oświaty i wychowania, a także specjalistycznej i empirycznej wiedzy powiatowego inspektora sanitarnego w zakresie przyczyn i skutków epidemii.

Należy mieć na względzie, że państwowy powiatowy inspektor sanitarny, jako organ rządowej administracji zespolonej w województwie, wykonuje zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, do których należy zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, m.in. dokonywanie analiz i ocen epidemiologicznych.

Opinia państwowego powiatowego inspektora sanitarnego jest wydawana najszybciej jak to możliwe. W przepisach² uregulowano, że zgoda organu

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1604)

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

^[2] lub wskazanych wizytatorów.

i opinia sanepidu mogą być wydane, poza formą pisemną, także ustnie, pisemnie w formie adnotacji, telefonicznie, za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub za pomocą innych środków łączności, co w przypadku konieczności szybkiego reagowania na zaistniałą sytuację epidemiczną, ułatwia wprowadzenie odpowiednich rozwiązań organizacyjnych. Podmiotem inicjującym zawieszenie zajęć stacjonarnych może być także zespół zarządzania kryzysowego odpowiedniego szczebla, który stale monitoruje sytuację i koordynuje działania zapobiegawcze i przeciwepidemiczne, w szczególności w powiatach uznanych za obszary podwyższonego ryzyka.

Nowe regulacje prawne obowiązujące w roku szkolnym 2020-2021 pozwalają szkołom i placówkom, w tym specjalnym, w razie zagrożenia epidemicznego, wprowadzić odpowiednie i elastyczne rozwiązania, jeśli sytuacja ta zagrozi zdrowiu uczniów.

Ze względu na obecną sytuację epidemiczną, od 9 listopada 2020 r. do 3 stycznia 2021 r., obowiązują poniższe rozwiązania:

Przepisy § 1a ust. 2 i 3 znowelizowanego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. w *sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19*³ umożliwiają, odpowiednio:

- 1) dyrektorom szkół podstawowych specjalnych oraz szkół ponadpodstawowych specjalnych, w tym funkcjonujących w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej podejmowanie decyzji o trybie nauczania w tej jednostce;
- 2) dyrektorom ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych podejmowanie decyzji o realizacji zajęć, w szczególności zajęć rewalidacyjnych, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, za zgodą rodziców dzieci i uczniów posiadających odpowiednio orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych lub opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Zajęcia mogą być realizowane w bezpośrednim kontakcie dziecka lub ucznia z osobą prowadzącą te zajęcia.

Jednocześnie na podstawie przepisów § 2 ust. 3f ww. rozporządzenia, w przypadku szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych, innych niż szkoły specjalne, w odniesieniu do uczniów, którzy z uwagi na rodzaj niepełnosprawności lub brak możliwości realizowania zajęć z wykorzystaniem

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1389, 1830, 1859, 1870 i 1960.

metod i technik kształcenia na odległość nie mogą realizować tych zajęć w miejscu zamieszkania – dyrektor szkoły ma obowiązek zorganizować zajęcia w szkole lub umożliwić uczniowi realizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na terenie szkoły.

Rekomenduje się, aby zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zajęcia specjalistyczne, rewalidacyjne i terapeutyczne odbywały się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Natomiast, na terenie szkoły powinny odbywać się te zajęcia, których nie można zrealizować z wykorzystaniem ww. metod i technik przy zachowaniu całkowitej dobrowolności ze strony rodziców dzieci i młodzieży, ale też możliwości danej jednostki systemu oświaty, z zachowaniem bezpiecznych i higienicznych warunków ich realizacji.

— Ad 2.

Obecnie kwestie profilaktycznego testowania pracowników placówek oświatowych pozostają na podobnych zasadach, jakim podlegają pozostałe grupy zawodowe.

Przepisy kolejnych Zarządzeń Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w sprawie zasad sprawozdawania oraz warunków rozliczania świadczeń opieki zdrowotnej związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 nie wskazują docelowej listy osób, które powinny być poddane badaniu na obecność wirusa SARS-CoV-2.

— Z informacji uzyskanych z Ministerstwa Zdrowia wynika, że w przypadku uczniów i nauczycieli, traktowanie testów diagnostycznych, jako przesiewowych nie znajduje uzasadnienia, z uwagi na brak możliwości ograniczenia kontaktów nauczycieli oraz dzieci w wieku szkolnym z innymi osobami (rodzina, komunikacja miejska, sklepy itp.), co powoduje, że negatywny wynik badania może w krótkim czasie ulec zmianie. Poza sytuacjami, określonymi w rozporządzeniu w *sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii*⁴, kiedy wykonanie testu diagnostycznego w kierunku SARS-CoV-2, jest obowiązkowe, decyzję o skierowaniu danej osoby na przedmiotowe badanie podejmuje lekarz zlecający badanie, przy uwzględnieniu przesłanek klinicznych oraz aktualnych wytycznych i rekomendacji dotyczących sytuacji, w których wykonanie testu na obecność genomu wirusa SARSCoV-2 uznaje się za zasadne.

Dodatkowo, od 5 listopada 2020 r. każde medyczne laboratorium diagnostyczne wykonujące diagnostykę zakażenia wirusem SARS-CoV-2 jest zobowiązane do wprowadzenia do systemu teleinformatycznego udostępnionego przez jednostkę podległą ministrowi właściwemu do spraw zdrowia (systemu EWP), informacji o osobie zakażonej oraz informacji o pozytywnym wyniku testu diagnostycznego w kierunku SARS-CoV-2 finansowanego ze środków innych niż środki publiczne.

⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii

Informacje w tym zakresie dostępne są na stronie internetowej resortu zdrowia:
<https://www.gov.pl/web/zdrowie/komunikat-dla-laboratoriow-wykonujacych-komercyjnie-testy-na-w-diagnostyczne-w-kierunku-sars-cov-2>.

Ad 3.

Na wsparcie szkół, nauczycieli i uczniów w dostępie do sprzętu potrzebnego do nauki zdalnej przewidziano **tylko w tym roku środki w łącznej wysokości ok. 1 mld zł**. Natomiast, poniższe zestawienie obejmuje najważniejsze projekty podjęte w obszarze cyfryzacji szkół w ostatnich trzech latach:

Nazwa programu /projektu	Koszty /rodzaj wsparcia	Adresaci wsparcia	źródło finansowania
Projekt Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE) 2018-2027	1,7 mld PLN; szerokopasmowy dostęp do bezpiecznego internetu dla szkół	Szkół zgłoszonych do OSE jest obecnie 19 930, z czego 14 000 placówek już w pełni korzysta z usług OSE	Program Operacyjny Polska Cyfrowa, budżet państwa
Rządowy program „Aktywna tablica” 2017-2019 r.	161,5 mln PLN; wyposażenie lub doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne, w szczególności tablice interaktywne	12 012 szkół podstawowych	Budżet państwa
Rządowy program „Aktywna tablica” 2020-2024 r.	290 mln PLN; 2020 r. – doposażanie szkół w laptopy wraz ze sprzętem umożliwiającym przetwarzanie dźwięku i głosu, 2021-2024 – doposażanie szkół w inny sprzęt i pomoce dydaktyczne, w tym tablice interaktywne	Szkoły podstawowe i ponadpodstaw., w tym kształcące uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Budżet państwa

OSE Szkolne pakiety multimedialne 2020-2021 r. ⁵	60 tys. tabletów wraz z dodatkowym sprzętem	2 390 szkół uczestniczących w programie	Program Operacyjny Polska Cyfrowa
Konkurs #OSEWyzwanie 2020 r. ⁶	12 224 laptopów	764 szkoły	Program Operacyjny Polska Cyfrowa
Projekt „Zdalna Szkoła” 2020 r.	187 mln PLN; laptopy, tablety oraz dostęp do internetu dla uczniów	2 790 samorządów	Program Operacyjny Polska Cyfrowa
Projekt „Zdalna Szkoła+” 2020 r.	180 mln PLN; komputery, laptopy, ale także oprogramowanie, ubezpieczenie sprzętu, mobilny dostęp do Internetu lub inne uzasadnione wydatki związane z realizacją zdalnej nauki	2 484 samorządów	Program Operacyjny Polska Cyfrowa
Projekt dofinansowania zakupu przez nauczycieli sprzętu do nauki zdalnej 2020 r.	275,7 mln PLN; akcesoria komputerowe, oprogramowanie lub usługi dostępu do internetu	531,2 tys. nauczycieli w szkołach prowadzonych i dotowanych przez JST oraz 11,4 tys. w szkołach resortowych	Budżet państwa
Projekt pt. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie pandemii COVID-19”	130 mln PLN; zakup komputerów, oprogramowania do nauki zdalnej, sprzętu audiowizualnego, a także sprzętu ochrony osobistej i środków dezynfekcyjnych	projekt jest realizowany jest przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej we współpracy z urzędami wojewódzkimi	Środki Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa

Jeżeli chodzi o narzędzia do pracy zdalnej, to już w lutym 2019 roku uruchomiona została Zintegrowana Platforma Edukacyjna (ZPE), dostępna pod adresem www.epodreczniki.pl, z której mogą bezpłatnie korzystać wszystkie szkoły. Platforma epodreczniki.pl pełni dwie podstawowe funkcje:

- a) repozytorium sprawdzonych i wartościowych materiałów dydaktycznych;
- b) narzędzia do wykorzystania w zdalnym nauczaniu i uczeniu się.

Na platformie znajdują się także:

- 1) programy nauczania i scenariusze zajęć – zakładka „Programy nauczania i scenariusze zajęć do kształcenia ogólnego”;

⁵ Projekt jest realizowany przez NASK - Państwowy Instytut Badawczy

⁶ Projekt realizowany przez NASK - Państwowy Instytut Badawczy

- 2) dodatkowe e-materiały do wykorzystania w szkole lub do samodzielnej pracy ucznia zamieszczone w zakładce „Katalog zasobów dodatkowych”;
- 3) w zakładce „Kształcenie na odległość” znajdują się linki do zewnętrznych zasobów do kształcenia ogólnego, zawodowego oraz dla uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi
- 4) materiały w postaci e-podręczników, które powstały w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki. Można je znaleźć w zakładce „E-podręczniki PO KL”. Większość zawartych w nich treści została przypisana do nowej podstawy programowej i jest dostępna w postaci osobnych materiałów w zakładce „Kształcenie ogólne”;
- 5) materiały dotyczące wsparcia psychologiczno-pedagogicznego;
- 6) nauczyciele i uczniowie znajdą tam również grę edukacyjną pn. „Godność, wolność i niepodległość” powstałą w ramach Programu Wieloletniego Niepodległa na lata 2017-2022.

Łącznie, nauczyciele i uczniowie mają do dyspozycji na tym portalu ok. 15 tys. różnorodnych zasobów. Zamieszczone na ZPE materiały dydaktyczne:

- a) są dostępne nieodpłatnie,
- b) można z nich korzystać w dowolnym miejscu 24h/7 dni w tygodniu,
- c) to kompleksowy zbiór otwartych zasobów edukacyjnych umożliwiających realizację podstawy programowej w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych (w zakresie kształcenia ogólnego),
- d) są narzędziem pozwalającym na budowanie wiedzy oraz umiejętności uczniów poprzez zastosowanie w nich przekazu treści opartego o różnorodne, multimedialne formy przekazu,
- e) są udostępniane na otwartej licencji Creative Commons zapewniającej korzystanie z e-materiałów przez nauczycieli i uczniów w bezpieczny sposób bez naruszenia własności intelektualnej jak również na przetwarzanie treści zawartych w e-materiałach np. do tworzenia własnych autorskich wersji e-materiałów,
- f) są dostępne poziomu różnych typów urządzeń komputera, laptopa, tabletu, smartfona, tablicy interaktywnej.

Co istotne w kontekście konieczności nauki zdalnej, e-materiały były i są tworzone w oparciu o założenie, że mają one służyć uczeniu się opartemu na samodzielnej pracy uczniów, jak i pod kierunkiem nauczyciela – mają być atrakcyjne dla uczniów, pobudzać zainteresowania i aktywność edukacyjną, wykorzystywać naturalne pasje.

Prowadzone są również działania, których celem jest dostosowanie materiałów zgodnych ze standardem WCAG 2.0 do standardu WCAG 2.1 na poziomie podstawowym.

Nauczyciele i uczniowie mogą korzystać z pełnej funkcjonalności platformy po zalogowaniu. Dyrektor szkoły lub placówki, który zdecyduje się na korzystanie z platformy, ma możliwość pobrania z Systemu Informacji Oświatowej loginów i haseł dla nauczycieli i uczniów (do pierwszego logowania). Nauczyciel, po zalogowaniu, może udostępniać uczniom gotowy, już znajdujący się na platformie materiał, lub własny, stworzony albo od podstaw albo na bazie istniejącego e-materiału, do którego może dodać zasób zewnętrzny - np. link z YouTube, vod.tvp.pl czy ninateka.pl. Modyfikowanie, lub tworzenie własnych e-materiałów, umożliwia nauczycielom dostępny dla nich edytor. Dodatkowo nauczyciele mają dostęp do modułu umożliwiającego im monitorowanie postępów uczniów. Komunikacja między nauczycielami a uczniami, oprócz standardowych wiadomości elektronicznych, może odbywać się również w czasie rzeczywistym - za pomocą wbudowanego w platformę tekstowego komunikatora lub z wykorzystaniem funkcjonalności umożliwiającej tworzenie wideokonferencji.

Przykładowe funkcjonalności ZPE:

- tzw. teczka, dzięki której użytkownik może zbierać gotowe zasoby z materiałów dostępnych na platformie i wykorzystywać je w tworzeniu własnych treści;
- uczeń może dodawać komentarze do materiałów udostępnionych przez nauczyciela;
- komunikator, który umożliwia użytkownikom zalogowanym bezpośrednio porozumiewanie się w czasie rzeczywistym. Komunikator pozwala na przesyłanie różnorodnych załączników do wiadomości, takich jak pliki audio, filmy, linki i wiele innych. Można dodawać emotikony, reakcje, wspominać o użytkownikach tak jak ma to miejsce na innych dostępnych publicznie komunikatorach;
- segregacja udostępnianych materiałów według ostatnio udostępnionych. Podział na przedmioty zamieszczony jest w zakładkach „moje materiały” i „materiały udostępnione dla mnie” zarówno na koncie nauczyciela jak i ucznia. W zakładkach znajduje się także opcja z nagłówkiem "Najnowsze", gdzie zawarte są ostatnio udostępnione materiały. Będzie je można znaleźć także wewnątrz kafelków przedmiotowych.
- możliwość planowania oraz generowania linków do spotkań/lekcji z wykorzystaniem narzędzi do wideokonferencji. Informacja o spotkaniu będzie zapisywać się w kalendarzu, dostępnym na koncie nauczyciela i ucznia.

Z platformy można także korzystać po dokonaniu samodzielnej rejestracji. W tym przypadku jednak zalogowany użytkownik będzie musiał samodzielnie dodać konta z uprawnieniami uczniów i utworzyć dla nich grupy.

Dalsze plany rozwoju platformy obejmują m.in.: stworzenia funkcjonalności optymalizujących pracę użytkowników ZPE, zarządzanie nią oraz integrację rozproszonych zasobów edukacyjnych w ramach ZPE. Przy planowaniu dalszego rozwoju wykorzystywane są uwagi, opinie i doświadczenia użytkowników platformy (nauczycieli i uczniów, oraz osób prowadzących szkolenia nauczycieli z wykorzystaniem Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej).

Nauczyciele chcący poznać możliwości platformy i wykorzystywać ją w pracy dydaktycznej już teraz mają dostęp do szkoleń wykorzystujących ZPE. Wystarczy, że skorzystają z oferty przygotowanej dla nich w ramach projektu „Lekcja: Enter”. Oprócz tego działania, w ramach interwencji PO WER, Ministerstwo Edukacji Narodowej we współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji uruchamia kolejny ogólnopolski projekt szkoleń dla 2 tys. pracowników placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych oraz 30 tys. nauczycieli z zakresu prowadzenia nauczania na odległość. Szkolenia dla nauczycieli będą prowadzone przez placówki doskonalenia nauczycieli i biblioteki pedagogiczne, które również dzięki interwencji EFS zostaną przygotowane do systemowego świadczenia wsparcia na rzecz nauczycieli.

Warto dodać, że na efektywność kształcenia, w tym realizowanego w formie zdalnej ma wpływ wiele czynników, leżących po stronie nauczyciela/nauczycieli, ale również ucznia. Jednym z takich czynników jest umiejętność uczenia się, która w warunkach pracy zdalnej jest szczególnie przydatna. Mając to na uwadze, już w maju br. Minister Edukacji Narodowej zwrócił się do Prezesa Zarządu Telewizji Polskiej S.A. z prośbą o przygotowanie cyklu audycji telewizyjnych, które przybliżyłyby uczniom, ale także osobom dorosłym chcącym nabywać nowe umiejętności czy kwalifikacje, aktywne metody uczenia się.

Pierwszych 15 odcinków cyklu „Techniki nauki”, traktującego o efektywnych metodach przyswajania wiedzy, jest już dostępnych w internecie – w serwisie <https://vod.tvp.pl>⁷, do końca listopada wyemitowanych będzie kolejnych 18 programów. Cykl „Techniki nauki”, który powstał dzięki współpracy Telewizji Polskiej i Ministerstwa Edukacji Narodowej, to programy, które prowadzą eksperci, trenerzy i wykładowcy, którzy w przystępny sposób podpowiadają, jak rozwijać i doskonalić jedną z najważniejszych kompetencji XXI

⁷ <https://ddei3-0-ctp.trendmicro.com:443/wis/clicktime/v1/query?url=www.szkolaztvp.pl&umid=EB1DD33D-B334-4105-91C2-7BB9B56C7C00&auth=d2db417135875897aad23054cad5b6a075ce5384-0427cb9ee8a23a63645744aec2cf38c94bc5d24e>.

⁸ <https://ddei3-0-ctp.trendmicro.com:443/wis/clicktime/v1/query?url=www.szkolaztvp.pl&umid=EB1DD33D-B334-4105-91C2-7BB9B56C7C00&auth=d2db417135875897aad23054cad5b6a075ce5384-0427cb9ee8a23a63645744aec2cf38c94bc5d24e>.

wieku – umiejętność uczenia się. Wszystkie odcinki można bezpłatnie obejrzeć na platformie vod.tvp.pl.

W portalu TVP.pl dostępny jest też serwis Szkoła z TVP. Można w nim znaleźć zarchiwizowane lekcje dla wszystkich klas, emitowane w ramach projektu nauki zdalnej realizowanego przez TVP wiosną tego roku, quizy dla uczniów klas IV-VIII, sprawdzające wiedzę, tworzone w oparciu o obowiązującą podstawę programową, jak również Repetytorium Maturzysty. Łącznie uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych mają w tym serwisie dostęp do 1600 premierowych lekcji⁹.

Rozwijane i poszerzane są także e-zasoby edukacyjne dostępne na portalu www.gov.pl/zdalnelekcje, na którym w okresie od marca do czerwca br. udostępnionych zostało łącznie 3580 lekcji z 18 660 materiałami edukacyjnymi. Nowa edycja tego portalu, uruchomiona z początkiem tego roku szkolnego zawiera bazę sprawdzonych zasobów edukacyjnych na bieżący szkolny (2020/2021).

Ad. 4.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w *sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19*¹⁰, dyrektor jednostki systemu oświaty odpowiada za organizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zajęć, w tym:

- a) ustala z nauczycielami potrzebę modyfikacji szkolnego zestawu programów nauczania oraz, w razie potrzeby, modyfikuje ten zestaw,
- b) ustala, we współpracy z nauczycielami, tygodniowy zakres treści nauczania z zajęć wynikających z ramowych planów nauczania, uwzględniając równomierne obciążenie uczniów w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowanie zajęć w każdym dniu, możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia, łączenie przemienne kształcenia z użyciem monitorów ekranowych i bez ich użycia, ograniczenia wynikające ze specyfiki zajęć.

Szkoły mają zatem możliwość indywidualnego decydowania o ewentualnych zmianach zakresu treści nauczania do zrealizowania w poszczególnych klasach i dostosowania tego zakresu do ograniczeń, które wynikają ze specyfiki nauczania na odległość. Takim rozwiązaniom sprzyja konstrukcja podstawy programowej, w której treści nauczania (wymagania szczegółowe) z zakresu

⁹ link: <https://vod.tvp.pl/sub-category/wiedza,4934951>

¹⁰ Dz.U. z 2020 r. poz. 493, z późn. zm.

poszczególnych przedmiotów sformułowane są zasadniczo na zakończenie etapu kształcenia (nie poszczególnych klas).

Natomiast, opierając się na analizie wyników ubiegłorocznych egzaminów i biorąc pod uwagę przedłużającą się sytuację epidemiczną, Minister Edukacji i Nauki uznał, że w 2021 r. egzaminy: ósmoklasisty i maturalny powinny być przeprowadzone na podstawie zawężonego zakresu wymagań podstawy programowej.

Propozycja wymagań egzaminacyjnych, które będą stanowić podstawę przeprowadzenia egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2020/2021, została 20 listopada br. przedstawiona do konsultacji publicznych (można się z nią zapoznać na stronie internetowej ministerstwa).

Wymagania egzaminacyjne będą dla uczniów, rodziców, nauczycieli jasnym wskazaniem nie tylko zakresu wiadomości i umiejętności, które należy opracować do egzaminu, ale również zakresu wiadomości i umiejętności z wcześniejszych klas lub etapów kształcenia, które należy przed egzaminem powtórzyć. Zawężenie wymagań pozwoli ograniczyć czas niezbędny do powtórzenia materiału oraz przygotowania zdających do egzaminów.

Należy przy tym wyjaśnić, że przygotowane przez ekspertów wymagania egzaminacyjne są oparte na wymaganiach ogólnych i szczegółowych podstawy programowej kształcenia ogólnego. W swoim zakresie uwzględniają one jednak specyficzną sytuację edukacyjną na przestrzeni ostatnich trzech lat szkolnych.

Wymagania egzaminacyjne nie określają zakresu kształcenia. Nie ograniczają także w żaden sposób możliwości i zakresu realizacji podstawy programowej jako takiej. Określają natomiast treści – zakres wiadomości i umiejętności, których opanowanie będzie w 2021 r. sprawdzane w zadaniach egzaminacyjnych odpowiednio egzaminu ósmoklasisty czy maturalnego.

Finalna wersja wymagań egzaminacyjnych obowiązujących w tym roku szkolnym zostanie ogłoszona w grudniu br. w formie rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki. Również w grudniu rozpoczną się szkolenia dla doradców metodycznych i nauczycieli, organizowane przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Dodatkowo dyrektor CKE opublikuje aneksy do informatorów, zawierające m.in. opisy zmian w formułach arkuszy, zmodyfikowane zakresy struktur gramatycznych dotyczące egzaminów z języków obcych nowożytnych oraz listy lektur do egzaminów z języków mniejszości narodowych, języka mniejszości etnicznej i języka regionalnego.

Ad 5.

Odnosząc się do rozwiązań podejmowanych wobec organizacji pracy przedszkoli i szkół uwzględniających zasady transmisji wirusa przez dzieci, uprzejmie informuję, że Departament Zdrowia Publicznego w Ministerstwie Zdrowia na bieżąco analizuje materiały i publikacje opracowywane w tym zakresie przez

organizacje międzynarodowe, w tym Światową Organizację Zdrowia, ECDC¹¹ oraz CDC¹². Transmisji wirusa u dzieci w placówkach oświatowych poświęcony został dokument ECDC pn.: „COVID-19 in children and the role of school settings in COVID-19 transmission”¹³

(<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/children-and-schoolsettings-covid-19-transmission>). Informacje na temat badań dotyczących zachorowań na COVID-19 u dzieci oraz roli szkół w szerzeniu się zakażeń zostały zawarte również w dokumencie opublikowanym 14 września 2020 r. przez WHO pn.: „Considerations for school-related public health measures in the context of COVID-19 Annex to Considerations in adjusting public health and social measures in the context of COVID-19”¹⁴.

- Resort edukacji zbiera informacje dotyczące wpływu pandemii na rozwój fizyczny i psychiczny dzieci i młodzieży, w tym rozwój uzależnień behawioralnych. Przepisy prawa oświatowego nie zwalniają dyrektora szkoły z obowiązku zapewnienia uczniom zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, czy prowadzenia edukacji zdrowotnej w okresie ograniczenia pracy szkół. Dodatkowo informuję, że 23 października br. Minister Edukacji i Nauki powołał Radę Konsultacyjną do spraw Bezpieczeństwa w Edukacji. Zadania Rady koncentrują się przede wszystkim na temacie bezpieczeństwa sanitarno-higienicznego w jednostkach systemu oświaty w czasie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. W jej skład weszli przedstawiciele Ministerstwa Edukacji Narodowej, kuratorzy oświaty, dyrektorzy szkół, reprezentanci Głównego Inspektoratu Sanitarnego, specjaliści chorób zakaźnych i przedstawiciele rodziców.
-

W toku prac nad decyzjami o funkcjonowaniu jednostek systemu oświaty w nowym roku szkolnym, które znalazły wyraz w rozporządzeniach wydanych w 2020 r. Ministerstwo Edukacji Narodowej organizowało m.in. wideokonferencje z udziałem kuratorów oświaty:

- 12 marca br. – na temat projektu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty;
- 17 marca br. – na temat projektu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie kształcenia na odległość;
- 24 marca br. – j. w.

¹¹ European Centre for Disease Prevention and Control.

¹² Centre for Disease Prevention and Control.

¹³<https://www.who.int/publications/i/item/considerations-for-school-related-public-healthmeasures-in-the-context-of-covid-19>;

¹⁴<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/children-and-schoolsettings-covid-19-transmission>.

- 17 kwietnia br. – na temat przygotowania szkół ponadpodstawowych do klasyfikacji uczniów ostatnich klas liceum ogólnokształcącego i technikum oraz dotyczącą inicjatyw wspomagających kształcenie na odległość (działania KO, jednostek samorządu terytorialnego, placówek doskonalenia nauczycieli, lokalnych ośrodków TV, itp.);
- 24 kwietnia br. – na temat kształcenia zawodowego oraz inicjatyw lokalnych w zakresie kształcenia na odległość.
- 12.05.br. – na temat funkcjonowania samorządowych i niesamorządowych: przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, funkcjonowania publicznych i niepublicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz w sprawie rekrutacji uczniów do szkół ponadpodstawowych;
- 13.05.br. – w sprawie wypoczynku letniego dzieci i młodzieży oraz
- 8.09. br – na temat aktualnej sytuacji w szkołach i placówkach w pierwszych dniach września.

W dniach 19-20 sierpnia br. miało miejsce spotkanie z Kuratorami Oświaty, na którym przedstawiono wprowadzone przepisy i odpowiadano na ewentualne wątpliwości.

Ministerstwo Edukacji Narodowej dokonuje analizy projektowanych i wprowadzanych przepisów także na podstawie pism kierowanych do urzędu, w tym informacji o liczbie szkół korzystających z przyjętych regulacji.

Szczegółowy opis działań podejmowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej (także w obszarze współpracy międzynarodowej) został przedstawiony w „Raporcie Ministra Edukacji Narodowej na temat funkcjonowania szkół i placówek oświatowych w okresie COVID-19”, który został opublikowany na stronie Ministerstwa¹⁵.

W obszarze współpracy międzynarodowej zaangażowanie MEN dotyczyło przede wszystkim państw członkowskich Unii Europejskiej, gdzie wykorzystywano możliwość udziału w wideokonferencjach ministrów edukacji, w spotkaniach on-line eksperckich oraz stałą wymianę informacji pomiędzy ministerstwami edukacji, która była koordynowana przez daną prezydencję w Radzie Unii Europejskiej (do 30 czerwca 2020 r. Chorwacja, od 1 lipca 2020r. Republika Federalna Niemiec).

¹⁵ <https://www.gov.pl/web/edukacja/raport-ministra-edukacji-narodowej-na-temat-funkcjonowania-szkol-i-placowek-oswiatowych-w-okresie-covid-19>

W ramach współpracy unijnej utworzono i regularnie aktualizowano zestawienie sytuacji w obszarze edukacji oraz zastosowanych rozwiązań w poszczególnych państwach. Za gromadzenie informacji i tworzenie zbiorczego opracowania w oparciu o zestaw pytań odpowiedzialna jest dana prezydencja, która pozyskuje informacje bezpośrednio od ministerstw edukacji.

Ministerstwo Edukacji Narodowej zwróciło się do Ministerstwa Spraw Zagranicznych z prośbą o informacje na temat planów państw europejskich w zakresie rozpoczęcia roku szkolnego 2020/21. W oparciu o informacje przekazane przez placówki dyplomatyczne RP przygotowano zestawienie sytuacji i rozwiązań zastosowanych w poszczególnych państwach.

Cennym źródłem wiedzy i inspiracji dla systemów edukacji są raporty i opracowania gremiów międzynarodowych dotyczące wpływu koronawirusa na funkcjonowanie systemów edukacji. Przedmiotem analiz resortu edukacji były m.in. opracowania Banku Światowego i OECD na temat wyzwań związanych z wprowadzeniem na masową skalę edukacji zdalnej:

1. Opracowania Banku Światowego:

Dokument „Odpowiedź systemu edukacji na koronawirusa” wskazuje na podejmowane działania oraz na te, które należałoby uwzględnić mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia. Natomiast dokument „Uczenie zdalne jako odpowiedź na koronawirusa” identyfikuje najważniejsze aspekty, które należy uwzględnić przy „przechodzeniu” systemów edukacji na kształcenie zdalne, odnosząc się do zróżnicowanych aspektów i podmiotów zaangażowanych w ten proces.

2. Dokument OECD pt. „Ramowy przewodnik OECD dotyczący reakcji w 2020 r. na wyzwania edukacyjne związane z pandemią COVID-19”. W raporcie zaproponowano, aby odpowiedzialne podmioty zaplanowały kontynuowanie nauki w formach alternatywnych w okresie izolacji społecznej. Określono najistotniejsze potrzeby, które powinny być uwzględnione w tych planach oraz wskazano obszary wdrożenia, w których mogą wystąpić większe wyzwania. Poddano analizie reakcje na kryzys w systemach edukacyjnych różnych państw i podjęto próbę określenia wyzwań stojących przed poszczególnymi systemami edukacji ze względu na ich obecne uzależnienie od edukacji on-line, wykorzystując przy tym ostatnie wyniki badania PISA.

Z wyrazami szacunku,

Roksana Tołwińska
Dyrektor
Departament Podręczników, Programów i
Innowacji
/ – podpisany cyfrowo/